AFLEVERING 39 2026, NUMMER 1049-1073

Vrijdag 30 oktober 2026

JURISPRUDENTIENIEUWSBRIEF ● BESTUURSRECHT

Landelijk Bureau Vakinhoud rechtspraak, team bestuursrecht

Externe email redactieJnB@rechtspraak.nl
Telefoon 088 361 1020
Citeertitels JnB 2026

Inhoud

In deze Jurisprudentienieuwsbrief Bestuursrecht vindt u de volgende onderwerpen:

Algemeen bestuursrecht 2
Omgevingsrecht 6
- Omgevingswet 6
- Wabo 13
- 8.40- en 8.42-AMvB's 13
- Natuurbescherming 14

Ambtenarenrecht 15
Bijstand 16
Volksverzekeringen 17
Bestuursrecht overig 18
- APV 18
- AVG 19
- Open overheid 20

Vreemdelingenrecht 21
- Asiel 21
- Procesrecht 25

De Jurisprudentienieuwsbrief Bestuursrecht (JnB) komt – uitgezonderd in vakantieperiodes – elke week uit en bevat een selectie van de meest actuele en belangrijkste bestuursrechtelijke jurisprudentie.
De uitspraken worden per (deel) rechtsgebied aangeboden.
Door in de inhoudsopgave op het onderwerp van voorkeur te klikken komt u direct bij de uitspraken op het desbetreffende rechtsgebied.
De essentie van de uitspraak wordt beknopt weergegeven in koptekst en samenvatting. De link onder de uitspraak leidt door naar de volledige tekst van de uitspraak.

Algemeen bestuursrecht

JnB 2026, 1049

MK ABRS, 21-10-2026, ECLI:NL:RVS:2026:6134

minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, appellant.

Awb 8:3

Regeling zorgverzekering (Rzv)

BEVOEGDHEID. BESLUIT. Wijziging bijlage 1 en 2 bij de Rzv. Uitspraak met daarin algemene uitgangspunten aan de hand waarvan bij besluiten op het grensvlak tussen een algemeen verbindend voorschrift (AVV) en een concretiserend besluit van algemene strekking (CBAS) kan worden beoordeeld van welke van de twee sprake is. I.c. heeft de rechtbank terecht geoordeeld dat het besluit waarbij de minister bijlage 1 en 2 bij de Rzv heeft gewijzigd een CBAS is. Dit betekent dat de rechtbank zich terecht bevoegd heeft geacht om te beslissen op het rechtstreekse beroep van Recordati tegen dat besluit.

Besluit waarbij de minister bijlage 1 en 2 bij de Regeling zorgverzekering (de Rzv) heeft gewijzigd (Staatscourant 2022, nr. 7102). […]

2. Recordati is de registratiehouder van het geneesmiddel osilodrostat (merknaam Isturisa®, Isturisa). Op 30 oktober 2020 heeft Recordati een aanvraag ingediend tot plaatsing van Isturisa in onderdeel B van bijlage 1 (bijlage 1B) bij de Rzv. […]

3. In geschil is of de wijziging van bijlage 1 en 2 bij de Rzv voor zover deze betrekking heeft op Isturisa een algemeen verbindend voorschrift (AVV) of een concretiserend besluit van algemene strekking (CBAS) is. Het antwoord op die vraag bepaalt of rechtsbescherming bij de bestuursrechter dan wel de burgerlijke rechter kan worden verkregen. De voorzitter van de Afdeling heeft hierover aan de staatsraden advocaat-generaal een conclusie gevraagd. De voorzitter heeft in het verzoek de staatsraden advocaat-generaal gevraagd om algemene uitgangspunten te formuleren voor het vaststellen van het karakter van besluiten op het grensvlak tussen een AVV en een CBAS en daarbij aandacht te besteden aan de gevolgen van de keuze voor een AVV dan wel een CBAS voor de normen waaraan de rechter kan toetsen en de rechtsbeschermingsmogelijkheden van andere belanghebbenden dan partijen. De voorzitter heeft de staatsraden advocaat-generaal ook gevraagd om aan de hand van de te formuleren algemene uitgangspunten de vraag te beantwoorden of de beslissing om Isturisa in bijlage 1A bij de Rzv te plaatsen moet worden aangemerkt als een AVV of een CBAS.

4. De Afdeling zal in deze uitspraak eerst algemene uitgangspunten formuleren aan de hand waarvan bij besluiten op het grensvlak tussen een AVV en een CBAS kan worden beoordeeld of sprake is van een AVV dan wel een CBAS. Wat een AVV en een CBAS inhouden zal in de uitspraak worden toegelicht. Daarna zal aan de hand van de geformuleerde uitgangspunten de door de minister aangevoerde gronden worden beoordeeld.

Algemene uitgangspunten voor het beoordelen of een besluit een AVV of een CBAS is

5. De Afdeling stelt voorop dat als de formele wetgever een besluit in de wet uitdrukkelijk aanduidt als een AVV of als een CBAS, discussie daarover verder uitgesloten is. Als uit de wetsgeschiedenis ondubbelzinnig blijkt dat de formele wetgever heeft bedoeld dat een besluit een AVV of een CBAS is houdt de bestuursrechter daar rekening mee.

6. Als die situatie zich niet voordoet, moet worden beoordeeld of een besluit een AVV of een CBAS is. Volgens vaste rechtspraak is een algemeen verbindend voorschrift een naar buiten werkende, voor de direct betrokkenen bindende regel, uitgegaan van het openbaar gezag dat de bevoegdheid

daartoe aan de wet ontleent. Een algemeen verbindend voorschrift onderscheidt zich van andere besluiten doordat het algemene abstracte regels bevat die zich voor herhaalde concrete toepassing lenen. Van een algemeen verbindend voorschrift wordt onderscheiden een concretiserend besluit van algemene strekking. Een dergelijk besluit bepaalt het toepassingsbereik van een algemeen verbindend voorschrift naar tijd, plaats, persoon of object nader (concretiseert dit). Het ontbreken van zelfstandige normstelling is het meest onderscheidende criterium. Zie bijvoorbeeld de uitspraak van het College van beroep voor het bedrijfsleven (CBB) van 27 januari 2026 (ECLI:NL:CBB:2026:27) en de uitspraak van de Afdeling van 15 april 2020 (ECLI:NL:RVS:2020:1067). Deze definities hebben zich in de praktijk goeddeels bewezen en stuiten in de conclusie van de staatsraden advocaat-generaal als zodanig ook niet op wezenlijke kritiek.

De standaardsituatie waarin de Afdeling zich geconfronteerd ziet met de vraag of een besluit een AVV of een CBAS is, is dat een regeling is vastgesteld die overwegend algemene regels bevat maar waarin ook elementen voorkomen die het toepassingsbereik van die regels concretiseren. Voorbeelden van zo'n regeling zijn ministeriële regelingen en verordeningen. Die concretisering in zo'n regeling vindt dan bijvoorbeeld plaats door het noemen van gebieden, middelen, plaatsen of objecten. Vaak staan die in een lijst ('lijst') die bij die regeling hoort. Daarover gaat overweging 7. Het komt regelmatig voor dat bij een later besluit (ook) de lijst wordt aangepast. Dat latere besluit neemt in de praktijk verschillende vormen aan. Soms worden tezamen met die aanpassingen in de lijst ook weer regels toegevoegd of gewijzigd. Het besluit heeft dan een gemengd karakter. Soms hebben die wijzigingen van de regels en van de lijst met elkaar te maken, soms staan ze los van elkaar en zijn ze als het ware toevallig in hetzelfde besluit terecht gekomen. Daarover gaat overweging 8.1.1. Soms wordt alleen de lijst gewijzigd. Daarover gaat overweging 8.1.2.

7. Als een regeling, zoals een ministeriële regeling en een verordening, overwegend algemene regels bevat en daarnaast ook concretiseringen van het toepassingsbereik van die algemene regels bevat, moet het geheel van die regels en concretiseringen als een AVV worden aangemerkt. De concretiseringen delen in dat geval dus in het rechtskarakter van de algemene regels. Dit wordt in deze uitspraak, net als in de conclusie van de staatsraden advocaat-generaal, aangeduid als het formele verknooptheidscriterium. In dat geval staat dus geen beroep bij de bestuursrechter open tegen enig onderdeel van de regeling. Dit zet de rechtspraak voort zoals die in veel gevallen al luidt. Voorbeelden zijn de uitspraken van de Afdeling van 27 oktober 2004 (ECLI:NL:RVS:2004:AR4608) en 14 september 2016 (ECLI:NL:RVS:2016:2474) en de uitspraken van het CBB van 13 juni 2007 (ECLI:NL:CBB:2007:BA7163) en 10 juli 2018 (ECLI:NL:CBB:2018:369). Daar waar deze regel nog niet werd gehanteerd, zal dat voortaan wel het geval zijn.

8. In de situatie dat een eerder vastgestelde regeling op enig moment (deels) wordt gewijzigd, moet worden beoordeeld of wat wordt gewijzigd helemaal of voor een deel als een AVV of een CBAS moet worden aangemerkt. Zo'n wijziging kan gaan om het schrappen, veranderen of aanvullen van (delen van) de regeling. De Afdeling zal in dit verband voortaan steeds het geheel van de wijzigingen beoordelen, ook als daarin meer besluiten in de zin van artikel 1:3, eerste lid, van de Awb besloten liggen.

8.1. Voor gevallen dat een later besluit zowel algemene regels als nadere concretiseringen bevat, bevelen de staatsraden advocaat-generaal aan om het formele verknooptheidscriterium ook strikt toe te passen. De reden daarvoor is dat zij groot gewicht toekennen aan het nadeel dat een CBAS formele rechtskracht kan krijgen als daartegen niet tijdig wordt opgekomen. De Afdeling is van oordeel dat dit nadeel dat de staatsraden advocaat-generaal noemen moet worden gerelativeerd. Daarvoor zijn drie dingen van belang. Allereerst wordt met de vier uitspraken van het CBB van 30

januari 2024 (ECLI:NL:CBB:2024:31, ECLI:NL:CBB:2024:32, ECLI:NL:CBB:2024:33 en ECLI:NL:CBB:2024:34) de overschrijding van termijnen voor het indienen van bezwaar- en beroepschriften in meer gevallen dan voorheen verschoonbaar geacht. De Afdeling hanteert ook deze lijn in haar rechtspraak. Zie bijvoorbeeld de uitspraak van 28 februari 2024, ECLI:NL:RVS:2024:852 en de uitspraak van 22 januari 2025, ECLI:NL:RVS:2025:203.
In de tweede plaats is het zo dat ook als een CBAS formele rechtskracht heeft gekregen, een belanghebbende de mogelijkheid heeft om het bestuursorgaan om wijziging daarvan te vragen. Als het bestuursorgaan afwijzend op dit verzoek reageert, kan die belanghebbende op grond van artikel 6:2, aanhef en onder a, van de Awb daartegen beroep instellen bij de bestuursrechter (vergelijk de uitspraak van de Afdeling van 11 maart 2026, ECLI:NL:RVS:2026:1414, onder 5 en 5.1). De toets die de bestuursrechter daarbij aanlegt houdt vanzelfsprekend wel rekening met het feit dat het gaat om een verzoek dat het bestuursorgaan terugkomt van een besluit dat formele rechtskracht heeft.
In de derde plaats is van belang dat als een belanghebbende pas bij een vervolgbesluit ermee wordt geconfronteerd dat dat vervolgbesluit is gebaseerd op een CBAS waartegen hij niet tijdig is opgekomen, hij in bezwaar en beroep tegen het vervolgbesluit wel aan het bestuursorgaan en de rechter kan vragen om dat CBAS exceptief te toetsen (vergelijk de uitspraak van de Afdeling van 3 maart 2021 onder 4.1 en de uitspraak van het CBB van 2 juni 2009, ECLI:NL:CBB:2009:BJ0727, onder 5.2, laatste twee alinea's). Zo kan dat CBAS worden getoetst op rechtmatigheid, in het bijzonder op verenigbaarheid met hogere regelgeving. Daarnaast geldt dat de bestuursrechter kan toetsen of dat CBAS een voldoende deugdelijke grondslag biedt voor het in geding zijnde besluit. Bij die, niet rechtstreekse, toetsing van het CBAS vormen de algemene rechtsbeginselen en de algemene beginselen van behoorlijk bestuur een belangrijk richtsnoer. De intensiteit van die beoordeling is afhankelijk van verschillende factoren, waarbij geldt dat de beoordeling van de weging van de betrokken belangen intensiever kan zijn naarmate het CBAS meer ingrijpt in het leven van de belanghebbende en daarbij fundamentele rechten aan de orde zijn.
8.1.1. Gelet op wat hiervoor onder 8.1 is overwogen kiest de Afdeling er, anders dan de staatsraden advocaat-generaal, niet voor om het formele verknooptheidscriterium in alle gevallen toe te passen. Wel geldt voortaan als hoofdregel dat als een later besluit zowel algemene regels als concretiseringen bevat, het geheel van die regels en concretiseringen als een AVV wordt aangemerkt. Ook in dat latere besluit delen die concretiseringen dus in het rechtskarakter van de algemene regels. Vergelijk wat hiervoor onder 7 staat. Maar op deze hoofdregel moet een uitzondering worden gemaakt in de gevallen dat er tussen de algemene regels in het latere besluit en de concretiseringen zo weinig samenhang bestaat dat het niet gerechtvaardigd is om het formele verknooptheidscriterium toe te passen. Als voorbeeld van deze laatste situatie kunnen de uitspraak van de Afdeling van 1 juni 2016 (ECLI:NL:RVS:2016:1526) en de uitspraak van het CBB van 2 juli 2024 (ECLI:NL:CBB:2024:439) dienen. De Afdeling wijst erop dat deze uitzondering dus niet geldt voor gevallen zoals beschreven onder 7 waarin regelingen worden vastgesteld die overwegend algemene regels bevatten en daarnaast ook concretiseringen van het toepassingsbereik van die algemene regels. Tussen die algemene regels en de concretiseringen daarvan zal immers steeds de nodige samenhang bestaan.
8.1.2. In gevallen dat in een later besluit uitsluitend concretiseringen veranderen, wordt dit besluit voortaan altijd als een CBAS aangemerkt, zodat daartegen beroep bij de bestuursrechter kan worden ingesteld. In deze gevallen ontbreken in het besluit immers algemene regels en kunnen de concretiseringen dus niet (overeenkomstig de in 8.1.1. vermelde hoofdregel) delen in het rechtskarakter daarvan. Anders dan de staatsraden advocaat-generaal voorstellen, moet bij

besluiten die aan de kwalificatie van een CBAS voldoen niet ook nog een afweging worden gemaakt van de voor- en nadelen van het aannemen van een CBAS.
Toepassing van de algemene uitgangspunten op het concrete geval
9. De rechtbank heeft geoordeeld dat de wijziging van bijlage 1 bij de Rzv een concretiserend besluit van algemene strekking is. Volgens de rechtbank bevat bijlage 1 bij de Rzv geen zelfstandige normstelling maar concretiseert zij de toepasselijkheid van artikel 2.8, eerste lid, aanhef en onder a, van het Besluit zorgverzekering (het Bzv) naar object.
10. De minister betoogt dat de rechtbank ten onrechte heeft geoordeeld dat de wijziging van bijlage 1 bij de Rzv een concretiserend besluit van algemene strekking is. [….]
10.7. Gelet op het vorenstaande heeft de rechtbank terecht geoordeeld dat het besluit van 7 maart 2022 een CBAS is. Dit betekent dat de rechtbank zich terecht bevoegd heeft geacht om te beslissen op het rechtstreekse beroep van Recordati tegen dat besluit.
10.8. Het betoog faalt.
Conclusie
11. Het hoger beroep is ongegrond. De Afdeling bevestigt de uitspraak van de rechtbank. […]

Bij deze uitspraak is een persbericht ("Algemeen verbindend voorschrift of concretiserend besluit van algemene strekking?") uitgebracht.

Zie in dit verband ook de uitspraak van dezelfde datum inzake nr. ECLI:NL:RVS:2026:6227.

JnB 2026, 1050
ABRS, 21-10-2026, ECLI:NL:RVS:2026:6220
college van burgemeester en wethouders van Zaanstad.
Awb
PROCESBELANG. I.c. had appellante belang om de rechtmatigheid van het primaire besluit te laten beoordelen bij de beslissing op bezwaar. Het college heeft bij het primaire besluit besloten tot openbaarmaking van tien e-mails. In dit besluit staat dat het college de documenten over twee weken aan NSV zal toezenden, behoudens de rechten van de belanghebbende. Appellante heeft zich met haar bezwaar tegen dit besluit verzet tegen de openbaarmaking. Zij had in bezwaar belang bij beoordeling van de rechtmatigheid van het besluit tot openbaarmaking. Het feit dat het primaire besluit inmiddels was ingetrokken, doet hieraan niet af. Tot op zekere hoogte was immers aannemelijk dat appellante schade zou lijden door dit besluit. Het college heeft namelijk, toen het voornemens was het bezwaar ongegrond te verklaren, de tien e-mails aan de verzoeker verstrekt, omdat zij meende dat zij hiertoe gehouden was in het kader van een zienswijzeprocedure. Deze verstrekking zou niet hebben plaatsgevonden als het primaire besluit niet was genomen.

Naar inhoudsopgave

Omgevingsrecht

Omgevingswet

JnB 2026, 1051
Tussenuitspraak ABRS, 28-10-2026, ECLI:NL:RVS:2026:6357
raad van de gemeente Oude IJsselstreek, college van gedeputeerde staten van Gelderland, verweerders.
Algemene wet bestuursrecht (Awb) nieuw 3:20, 3:29 lid 2 aanhef en onder a, 8:6 lid 1, bijlage 2 Omgevingswet 2.4
Wet ruimtelijke ordening (Wro) 3.30
Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) 2.1
OMGEVINGSWET. OMGEVINGSVERGUNNING. OMGEVINGSPLAN. COÖRDINATIEBESLUIT. BEVOEGDHEID AFDELING. Verlenen omgevingsvergunning voor het in werking hebben van een inrichting (door het college) en vaststelling TAM-omgevingsplan (door de raad). Deze besluiten zijn gecoördineerd voorbereid en bekendgemaakt. I.c. wordt geoordeeld dat uit de wettekst van artikel 3:20, aanhef en onder b, van de Awb (nieuw) volgt dat een coördinatiebesluit in de zin van dit onderdeel moet zijn genomen door alle tot het nemen van de besluiten bevoegde bestuursorganen om afdeling 3.5 van de Awb (nieuw) op die besluiten van toepassing te laten zijn. Dat betekent dat in dit geval het coördinatiebesluit had moeten zijn genomen door de raad en door het college. Omdat het coördinatiebesluit niet ook is genomen door het college maar alleen door de raad, is afdeling 3.5 van de Awb (nieuw), inclusief artikel 3:29, tweede lid, van de Awb (nieuw), niet van toepassing. De Afdeling is niet bevoegd om kennis te nemen van het beroep voor zover dat is gericht tegen de omgevingsvergunning. Ook wordt geoordeeld dat de omgevingsvergunning niet gecoördineerd is voorbereid op grond van de coördinatieregeling als bedoeld in artikel 3.30 van de Wro.
[…] 5.2. Met partijen is de Afdeling van oordeel dat uit de wettekst van artikel 3:20, aanhef en onder b, van de Awb (nieuw) volgt dat een coördinatiebesluit in de zin van dit onderdeel moet zijn genomen door alle tot het nemen van de besluiten bevoegde bestuursorganen om afdeling 3.5 van de Awb (nieuw) op die besluiten van toepassing te laten zijn. Dat betekent dat in dit geval het coördinatiebesluit had moeten zijn genomen door de raad en door het college. Omdat het coördinatiebesluit niet ook is genomen door het college maar alleen door de raad, is afdeling 3.5 van de Awb (nieuw), inclusief artikel 3:29, tweede lid, van de Awb (nieuw), niet van toepassing. De Afdeling is daarom niet bevoegd om van het beroep van de Exploitatiemaatschappij en anderen voor zover dat is gericht tegen de omgevingsvergunning van 7 juli 2026, kennis te nemen.
6. Op 6 oktober 2026 heeft het college ter bekrachtiging van het besluit van de raad van 12 december 2024 alsnog een coördinatiebesluit op grond van artikel 3:20, aanhef en onder b, van de Awb (nieuw) genomen ten behoeve van de voorbereiding en bekendmaking van een wijziging van het omgevingsplan en de aanvragen voor een omgevingsvergunning voor milieu en bouwen en voor een omgevingsvergunning voor een Natura 2000-activiteit voor de bedrijfspercelen.
Dit besluit van 6 oktober 2026 maakt het oordeel onder 5.2 niet anders. Dat is allereerst zo, omdat dit besluit pas is genomen en in werking is getreden, nadat het wijzigingsbesluit en de omgevingsvergunning al waren voorbereid, het wijzigingsbesluit is vastgesteld en de omgevingsvergunning is verleend en beide besluiten op 10 juli 2026 bekend waren gemaakt. Ook de

beroepstermijn tegen deze besluiten was inmiddels verstreken. Het doel en de strekking van afdeling 3.5 van de Awb (nieuw) is de doelmatige gecoördineerde voorbereiding en bekendmaking van besluiten. Dit volgt onder meer uit de artikelen 3:22, 3:23, 3:25 en 3:26 van de Awb (nieuw). Ook de bezwaar- en de administratief beroepsprocedures en de (hoger-)beroepsprocedures vinden gecoördineerd plaats. Dit volgt uit de artikelen 3:27, 3:28 en 3:29 van de Awb (nieuw). Dit brengt mee dat het zowel voor de aanvrager als voor de bevoegde bestuursorganen duidelijk moet zijn welke besluiten onder de coördinatie van afdeling 3.5 van de Awb (nieuw) vallen. De Afdeling wijst in dit verband ook op de memorie van toelichting, Kamerstukken II, 2018-2019, 35 256, nr. 3, p. 36. Dit betekent dat een coördinatiebesluit als is bedoeld in artikel 3:20, aanhef en onder b, van de Awb (nieuw), voorafgaand aan de te coördineren besluiten moet zijn genomen. De Afdeling wijst verder naar analogie op de uitspraken van de Afdeling van 2 september 2026, ECLI:NL:RVS:2026:5146, onder 3 en van de voorzieningenrechter van de Afdeling van 20 februari 2024, ECLI:NL:RVS:2024:698, onder 6.1, en van 7 december 2010, ECLI:NL:RVS:2010:BO7306, onder 2.11.

Bovendien is de Afdeling met het college - exceptief toetsend - van oordeel dat het college niet bevoegd was tot het nemen van een coördinatiebesluit waarmee de aangevraagde omgevingsvergunning op grond van de Wabo gecoördineerd met een wijziging van het omgevingsplan kon worden voorbereid en bekendgemaakt. Op de aangevraagde omgevingsvergunning is het recht van toepassing zoals dat gold vóór 1 januari 2024. Daarnaast volgt uit artikel 5.1 van de Wet van 3 maart 2021 dat de artikelen van afdeling 3.5 van de Awb (nieuw) niet van toepassing zijn op besluiten die zijn aangevraagd voor 1 januari 2024. De omgevingsvergunning is aangevraagd op 12 maart 2020. Dat betekent dat geen coördinatiebesluit als bedoeld in artikel 3:20, aanhef en onder b, van de Awb (nieuw) kon worden genomen met betrekking tot het coördineren van deze omgevingsvergunning.

7. Ook de stelling van het college dat de raad op 23 januari 2020 een coördinatiebesluit op grond van artikel 3.30 van de Wro heeft genomen en de omgevingsvergunning van 7 juli 2026 daarom moet worden geacht gecoördineerd te zijn voorbereid op grond van dit besluit, maakt het oordeel onder 5.2 niet anders. Uit artikel 8:6, eerste lid, van de Awb (oud) in samenhang met artikel 2 van bijlage 2 van de Awb (oud) volgt dat tegen een besluit genomen op grond van (voor zover hier van belang) artikel 3.30, eerste lid, onder a of b, van de Wro beroep kan worden ingesteld bij de Afdeling. Dit betekent dat het niet voldoende is als de omgevingsvergunning in kwestie alleen in een door de raad genomen coördinatiebesluit op grond van artikel 3.30, eerste lid, onder a of b, van de Wro is genoemd. Het is noodzakelijk dat die omgevingsvergunning ook met toepassing van de gemeentelijke coördinatieregeling op grond van de Wro is voorbereid en bekend is gemaakt. De Afdeling wijst naar analogie op haar uitspraken van 13 juli 2022, ECLI:NL:RVS:2022:1987, onder 4.1, en van 6 februari 2019, ECLI:NL:RVS:2019:349, onder 5.5.

Naar het oordeel van de Afdeling zijn er geen objectieve aanknopingspunten dat de omgevingsvergunning van 7 juli 2026 met toepassing van het coördinatiebesluit van 23 januari 2020 gecoördineerd is voorbereid en bekend is gemaakt. […]

JnB 2026, 1052
Voorzieningenrechter Rechtbank Noord-Nederland, 22-10-2026, ECLI:NL:RBNNE:2026:4574
college van burgemeester en wethouders van Noordenveld.
Omgevingswet
Besluit activiteiten leefomgeving 2.2, 2.11
OMGEVINGSWET. MBA. ZORGPLICHT. Afwijzing handhavingsverzoek op grond van specifieke zorgplicht met betrekking tot het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen bij teelt op diverse percelen. I.c. slaagt het betoog van verzoekster niet dat het enkele gebruik van bestrijdingsmiddelen al een overtreding van de specifieke zorgplicht oplevert, ook indien wordt voldaan aan de algemene regels van paragraaf 4.64 van het Bal. Niet kan worden aangenomen dat elk gebruik van gewasbeschermingsmiddelen reeds een overtreding van de specifieke zorgplicht inhoudt, omdat die activiteit gevolgen kan hebben voor de belangen bedoeld in artikel 2.2 van het Bal (voorzorgsbeginsel). Evenmin staat evident (wetenschappelijk) vast dat elke toepassing van gewasbeschermingsmiddelen tot overtreding van de specifieke zorgplicht leidt, zodat een gebruiker redelijkerwijs moet vermoeden dat zich nadelige gevolgen voordoen. Pas als de feitelijke toepassing van gewasbeschermingsmiddelen op een perceel evident aanleiding geeft voor de conclusie dat de gebruiker redelijkerwijs kon weten dat negatieve gevolgen aan de orde zijn, kan worden gehandhaafd op basis van de specifieke zorgplicht. ZORGVULDIGHEIDSBGINSEL. Door het nalaten van nader onderzoek, gericht op het feitelijk gebruik van gewasbeschermingsmiddelen per genoemd perceel door de telers, heeft het college in dit geval niet kunnen vaststellen of er sprake is van een overtreding van de specifieke zorgplicht van artikel 2.11 van het Bal. Het college heeft onvoldoende kennis vergaard om dat te kunnen beoordelen. Dit brengt met zich dat het bestreden besluit in strijd met het zorgvuldigheidsbeginsel tot stand is gekomen. Er bestaat, na afweging van de betrokken belangen, in dit geval geen aanleiding om de door verzoekster gevraagde voorlopige voorziening in de vorm van een ordemaatregel te treffen.

JnB 2026, 1053
Voorzieningenrechter Rechtbank Overijssel, 21-10-2026, ECLI:NL:RBOVE:2026:6343
college van burgemeester en wethouders van Haaksbergen.
Omgevingswet
Algemene wet bestuursrecht (Awb) 1:2
OMGEVINGSWET. OMGEVINGSVERGUNNING. BOPA. BELANGHEBBENDE. RECHTSPERSOON. FEITELIJKE WERKZAAMHEDEN. DOELSTELLING. BUNDELING INDIVIDUELE BELANGEN. Verlenen omgevingsvergunning voor realisatie flexwoningen. I.c. wordt geoordeeld dat de Vereniging De Veldmaat voor natuur en leefbaarheid niet kan worden aangemerkt als belanghebbende bij de verleende omgevingsvergunning.
[…] 3.12. Op zitting is door de vereniging daarnaast desgevraagd aangegeven dat de vereniging ten aanzien van het statutaire doel dat ziet op de bescherming van het Natura 2000-gebied geen feitelijke werkzaamheden heeft verricht, anders dan is aangegeven in het overzicht.
3.13. Op basis van het overzicht en wat door de vereniging op zitting is verklaard komt de voorzieningenrechter tot het oordeel dat de feitelijke werkzaamheden die de vereniging sinds haar oprichting tot aan het instellen van het beroep heeft verricht bijna geheel bestaan of verband houden met het voeren van juridische procedures. Het deelnemen aan de werkgroep, het inspreken bij

commissie- en raadsvergaderingen, het onderhouden van contact met de gemeente en het informeren van de leden over de ontwikkeling aan de Morgensterweg houden allemaal verband of zijn voorbereidend op de verleende omgevingsvergunning en de daarop volgende bezwaar- en beroepsprocedure. Ook de inhoud van de producties 9 tot en met 17 zien daarop, waarin onder meer vragen worden gesteld naar aanleiding van het rapport van Arcadis waarin de ontwikkeling aan de Morgensterweg – kort gezegd – is beoordeeld.

3.14. Als overige werkzaamheden blijft dan staan het opknappen van een pad in het nabijgelegen bospark 'Het Grintenbosch'. Enkel deze deelname is naar het oordeel van de voorzieningenrechter echter te gering om van feitelijke werkzaamheden in de zin van artikel 1:2, derde lid, van de Awb te kunnen spreken. Dit maakt dat de statutaire doelstellingen en de feitelijke werkzaamheden tezamen niet kunnen leiden tot de conclusie dat de vereniging moet worden aangemerkt als belanghebbende in de zin van artikel 1:2 van de Awb bij de verleende omgevingsvergunning.
3.15. Voorts overweegt de voorzieningenrechter dat er geen sprake is van een bundeling van rechtstreeks bij de omgevingsvergunning betrokken individuele belangen, waarin de feitelijke werkzaamheden al zijn gelegen, voor zover de statutaire doelstelling ziet op de het voorkomen van de verdere aantasting van het Natura 2000-gebied. Deze doelstelling is namelijk gericht op het behartigen van ideële algemene belangen.6 De vereniging kan in zoverre dus ook niet worden aangemerkt als belanghebbende in de zin van artikel 1:2 van de Awb.
3.16. Voor zover de doelstelling ziet op de leefbaarheid van (de wijk) de Veldmaat overweegt de voorzieningenrecht als volgt. De voorzieningenrechter vindt het aannemelijk dat verschillende leden van de vereniging (en andere omwonenden) gevolgen voor de leefbaarheid van hun omgeving kunnen ondervinden door de realisatie van de flexwoningen aan de Morgensterweg . De vereniging brengt daarmee door het optreden in rechte naar het oordeel van de voorzieningenrechter een bundeling van rechtstreeks bij de omgevingsvergunning individuele belangen tot stand.
3.16.1. De vereniging kan echter – zoals uiteengezet in rechtsoverweging 3.8 – aan die behartiging van de belangen van haar leden alleen de hoedanigheid van belanghebbende ontlenen, als de belangen van meer dan één van die leden rechtstreeks bij de omgevingsvergunning zijn betrokken. Op zitting heeft de voorzieningenrechter aan de vereniging gevraagd welke feitelijke gevolgen van enige betekenis zij verwacht te ondervinden voor de leefbaarheid van de wijk als uitvoering wordt gegeven aan deze omgevingsvergunning. Door de vereniging is daarop geantwoord dat zij deze niet verwacht met de komst van (slechts) zes of dertien flexwoningen. Dit betekent dat de vereniging ook op grond daarvan niet kan worden aangemerkt als belanghebbende in de zin artikel 1:2 van de Awb.
[…]

Bij deze uitspraak is een nieuwsbericht ("Vereniging geen belanghebbende bij vergunning bouw flexwoningen Haaksbergen") uitgebracht.

JnB 2026, 1054
MK Rechtbank Oost-Brabant, 20-10-2026, ECLI:NL:RBOBR:2026:7430
college van gedeputeerde staten van de provincie Noord-Brabant.
Omgevingswet 5.1 lid 1 onder e
OMGEVINGSWET. NATURA 2000-ACTIVITEIT. OMGEVINGSVERGUNNING. PROJECT. AKKERBOUWONDERSTEUNINGSBEDRIJF. Verlenen omgevingsvergunning Natura 2000-activiteit. Stoppen veehouderij en omschakeling naar ondersteuningsbedrijf voor akkerbouw met hobbypaarden. I.c. wordt o.m. geoordeeld dat het college het ondersteuningsbedrijf (erf, gebouwen, tractoren en andere machines) als een apart project heeft kunnen beschouwen en

dat de vergunning niet ook de teelt van gewassen op nabijgelegen akkers hoefde te omvatten. Er bestaat geen onlosmakelijke samenhang tussen de akkers en het ondersteuningsbedrijf.
5.7. […] De akkerbouw verlangt een stelselmatige wisseling van gewassen. Die gewassen worden niet altijd door dezelfde agrariër geteeld. Die teelt kan ook de toepassing van verschillende gewasbestrijdingsmiddelen verlangen.
5.8. Deze wisseling van gewassen betekent dat er geen continuïteit is in de teelt van gewassen, de akkers waarop wordt geteeld, de agrariër die de gewassen teelt en de manier waarop de gewassen worden geteeld. Ook de gevolgen van de teelt voor Natura 2000 gebieden kunnen dus doorlopend variëren. Daarom bestaat er naar het oordeel van de rechtbank geen onlosmakelijke samenhang tussen de akkers en het ondersteuningsbedrijf ten tijde van de aanvraag, ten tijde van het bestreden besluit of op dit moment.
5.9. De rechtbank is daarnaast van oordeel dat akkerbouw op één specifieke akker niet noodzakelijk is voor het ondersteuningsbedrijf, omdat dit bedrijf ook gewassen op andere akkers kan telen. Ook is het ondersteuningsbedrijf niet noodzakelijk voor de teelt op één specifieke akker, omdat die gewassen ook door een andere agrariër kunnen worden geteeld.
5.10. De rechtbank is daarom van oordeel dat het college het ondersteuningsbedrijf als een apart project heeft kunnen beschouwen en dat de vergunning niet ook de teelt van gewassen op nabijgelegen akkers hoefde te omvatten. De gevolgen van de teelt van de gewassen hoefde dus ook niet in dit bestreden besluit passend te worden beoordeeld. Deze beroepsgrond slaagt dus niet.
5.11. […] De rechtbank geeft wel een waarschuwing. De teelt op een specifieke akker is een apart project dat onder omstandigheden (afhankelijk van de afstand of verbinding met een Natura 2000-gebied en het gebruik van bestrijdingsmiddelen of beregeningsinstallaties) gevolgen kan hebben voor dat Natura 2000-gebied. Deze gevolgen moeten passend worden beoordeeld in een natuurvergunning tenzij de gevolgen op voorhand zijn uit te sluiten. Het college is in beginsel verplicht om handhavend op te treden tegen het telen van gewassen op akkers als de teelt zonder een daarvoor in dat geval mogelijk benodigde natuurvergunning plaatsvindt. Het college is inmiddels ook handhavingsprocedures gestart over de teelt op andere akkers met betrekking tot overtredingen van het verbod in artikel 5.1, eerste lid onder e, van de Omgevingswet waarbij eiseres om handhaving had verzocht. De rechtbank kan niet overzien in hoeveel gevallen voor de teelt van een gewas op een akker een natuurvergunning nodig is of kan zijn, maar sluit niet uit dat het gaat om heel veel gevallen. Er zijn veel akkers in de buurt van Natura 2000 gebieden en op die akkers worden wisselende gewassen geteeld met wisselende methodes en bestrijdingsmiddelen. Het toezicht op de naleving van de vergunningsplicht zal veel capaciteit kunnen vergen bij het college. Een agrariër kan er voor kiezen om een aanvraag in te dienen voor akkerbouwondersteuning in combinatie met het telen van gewassen. De Afdeling overwoog al eerder in de uitspraak van 29 mei 201911 dat de aanvraag voor een natuurvergunning voor een veehouderij niet mede het uitrijden van mest hoeft te omvatten. Dit mag wel, maar er kan ook een losse natuurvergunning worden aangevraagd. Verder is op zitting ter sprake gekomen of andere wettelijke mogelijkheden bestaan naast vergunningverlening zoals bijvoorbeeld het vaststellen van een programma met de aanwijzing van vergunningsvrije natura 2000 activiteiten12. Het is aan het college om in overleg met agrariërs en natuurorganisaties en andere betrokken partijen een oplossing te vinden. […]

Zie in dit verband ook de uitspraak van dezelfde datum inzake ECLI:NL:RBOBR:2026:7469.

Bij deze uitspraken is een nieuwsbericht ("Provincie mocht vergunningen verlenen aan veehouders om verder te gaan met akkerbouw") uitgebracht.

JnB 2026, 1055

ABRS, 28-10-2026, ECLI:NL:RVS:2026:6317

college van gedeputeerde staten van Fryslân.

Omgevingswet

OMGEVINGSWET. OMGEVINGSVERGUNNING. POPULATIEBEHEER. PROCESBELANG. Verlenen omgevingsvergunning voor het uitvoeren van populatiebeheer door afschot van de overzomerende grauwe ganzen voor de periode van 1 april 2024 tot en met 1 oktober 2024. FBE heeft een aanvraag ingediend voor afgifte van een opdracht voor afschot van overzomerende grauwe ganzen. Sinds de inwerkingtreding van de Omgevingswet op 1 januari 2024 is hiervoor niet een afgifte van een opdracht, maar een omgevingsvergunning nodig. I.c. wordt geoordeeld dat de rechtbank op goede gronden het beroep van appellant niet-ontvankelijk heeft verklaard. De geldingsduur van de omgevingsvergunning is inmiddels verstreken. Dit betekent dat appellant in beginsel geen belang meer had bij de behandeling van zijn beroep. Dit kan anders zijn als een inhoudelijk oordeel over de rechtmatigheid van de verleende vergunning kan worden betrokken bij te verwachten toekomstige aanvragen voor een omgevingsvergunning en de toetsing daarvan. Dat is i.c. niet geval.

[…] 3.2. Procesbelang is het belang dat een appellant heeft bij de uitkomst van een procedure. Dit betekent dat het doel dat de appellant voor ogen staat met het rechtsmiddel kan worden bereikt en voor de appellant van feitelijke betekenis is. Degene die opkomt tegen een besluit heeft belang bij een beoordeling van diens rechtsmiddel, tenzij vast komt te staan dat ieder belang bij de procedure ontbreekt of is vervallen. Als er geen procesbelang (meer) bestaat, is het rechtsmiddel niet-ontvankelijk. De vraag of er procesbelang is, wordt beantwoord naar de stand van zaken op het moment van de uitspraak.

3.3. De geldingsduur van de omgevingsvergunning voor de afschot van de overzomerende grauwe ganzen in de provincie Fryslân voor de periode van 1 april 2024 tot en met 1 oktober 2024 is inmiddels verstreken. Dit betekent dat [appellant] in beginsel geen belang meer had bij de behandeling van zijn beroep. Dit kan anders zijn als een inhoudelijk oordeel over de rechtmatigheid van de verleende vergunning kan worden betrokken bij te verwachten toekomstige aanvragen voor een omgevingsvergunning en de toetsing daarvan. Het college heeft op 28 februari 2025 aan FBE een omgevingsvergunning verleend tot en met het jaar 2029. [appellant] heeft geen bezwaar gemaakt of beroep ingesteld tegen deze omgevingsvergunning. Dat betekent dat een inhoudelijk oordeel over de in deze procedure aan de orde zijnde omgevingsvergunning niet kan worden betrokken in een procedure van [appellant] tegen de omgevingsvergunning die is verleend tot en met het jaar 2029. Omdat hij geen rechtsmiddelen heeft ingesteld tegen die omgevingsvergunning, staat deze vast en is zij in rechte onaantastbaar (zie de uitspraak van de Afdeling van 20 februari 2019, ECLI:NL:RVS:2019:498). Gelet op het voorgaande heeft de rechtbank op goede gronden het beroep van [appellant] niet-ontvankelijk verklaard.

3.4. Voor de vrees van [appellant] dat de rechtmatigheid van de omgevingsvergunning van 5 april 2024 hem in een toekomstige procedure over een eventuele andere vergunning met succes kan worden tegengeworpen, bestaat geen grond. […]

JnB 2026, 1056
MK Rechtbank Gelderland, 13-10-2026, ECLI:NL:RBGEL:2026:7859
college van Gedeputeerde Staten van de provincie Gelderland.
Omgevingswet 5.1 lid 1 aanhef en onder e
OMGEVINGSWET. NATUUR. HANDHAVING. VERZOEK. VOORTOETS. OVERTREDING. GEWASBESCHERMINGSMIDDELEN. Afwijzing handhavingsverzoek. Wanneer gewasbeschermingsmiddelen worden gebruikt terwijl niet op voorhand is uitgesloten dat deze middelen leiden tot significante effecten op Natura 2000-gebieden en er wel aanwijzingen zijn dat deze effecten zich kunnen voordoen, wordt artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder e, van de Omgevingswet overtreden. Het is dan aan degene die de activiteit wil verrichten om, daaraan voorafgaand, te onderzoeken of significante gevolgen kunnen worden uitgesloten. Verwijzing naar ABRS 02-04-2025, ECLI:NL:RVS:2025:1428. I.c. wordt geoordeeld dat het college heeft kunnen besluiten dat de derde-partij de verbodsbepaling van artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder e, van de Omgevingswet niet heeft overtreden met het gebruik van de gewasbeschermingsmiddelen op het perceel. OVERGANGSRECHT 18 DECEMBER-UITSPRAAK. Geoordeeld wordt dat het door de Afdeling vormgegeven overgangsrecht uit de 18 december-uitspraak niet in strijd is met het Unierecht. Daartoe acht de rechtbank van belang dat met het overgangsrecht de werking van het Unierecht niet is opgeschort door het overgangsrecht. Zoals volgt uit meerdere arresten van het Hof hebben artikel 6, tweede lid en derde lid, van de Habitatrichtlijn hetzelfde beschermingsniveau en moeten zij als een coherent geheel worden uitgelegd. In de 18 december-uitspraak heeft de Afdeling niet overwogen dat het bevoegd gezag in de periode van het overgangsrecht in zijn geheel niets kan ondernemen tegen activiteiten die onder de reikwijdte van het overgangsrecht vallen. Het bevoegd gezag kan namelijk passende maatregelen nemen jegens de activiteiten. Dat deze maatregelen niet bestaan uit handhavend optreden middels een last onder bestuursdwang of een last onder dwangsom laat onverlet dat het bevoegd gezag wél andere passende maatregelen kan nemen. Deze keuze van in dit geval de Nederlandse hoogste bestuursrechter en daarmee van de nationale lidstaat om (tijdelijk) niet te kiezen voor deze twee vormen van handhaving maar wel voor andere vormen van passende maatregelen is, gelet op de beoordelingsruimte die nationale lidstaten hebben, niet in strijd met het Unierecht.

JnB 2026, 1057
Rechtbank Limburg, 08-10-2026, ECLI:NL:RBLIM:2026:10816
college van Gedeputeerde Staten van de Provincie Limburg, verweerder.
Omgevingswet (Ow) 15.53
Provinciale Beleidsregels Tegemoetkoming faunaschade 2024
OMGEVINGSWET. NATUUR. SCHADE. Afwijzing aanvraag tegemoetkoming in faunaschade, veroorzaakt aan perceel wintergerst door o.m. grauwe ganzen. Uit artikel 15.53 Ow volgt dat verweerder een zekere beoordelingsruimte toekomt. Verweerder heeft hier invulling aan gegeven bij wijze van de Beleidsregels. De rechtbank is van oordeel dat verweerder terecht heeft vastgesteld dat hier geen sprake is van een 'adequaat gebruik' in de zin van de Beleidsregels en eiseres niet in aanmerking komt voor een tegemoetkoming in haar faunaschade. De in de Beleidsregels gehanteerde norm van tweemaal in de week ondersteunend afschot inzetten, is toelaatbaar. Verwijzing naar ABRS 17-07-2013, ECLI:NL:RVS:2013:377. In de omstandigheden van dit geval wordt geen aanleiding gezien om

van deze lijn in de jurisprudentie af te wijken. Eiseres bevindt zich niet in een bijzondere situatie, waardoor zij (financieel) onevenredig hard wordt getroffen door het bestreden besluit.

Naar inhoudsopgave

Wabo

JnB 2026, 1058
Rechtbank Overijssel, 09-10-2026, ECLI:NL:RBOVE:2026:6052
college van burgemeester en wethouders van Raalte.
Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) 2.31, 2.33
Crisis- en herstelwet
Besluit Crisis- en herstelwet (BuChw) 7af
Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) 3 lid 1 onder b
WABO-milieu. CRISIS- EN HERSTELWET. Afwijzing verzoek om nadere voorschriften te verbinden aan milieuvergunningen. I.c. is artikel 7af van het BuChw niet van toepassing. Artikel 7af van het BuChw betreft een zogenaamde experimenteerbepaling, het geeft uitvoering aan de pilot voor landbouwemissiereducties vanuit het Schone Lucht Akkoord. Uit het eerste lid volgt dat dit artikel tot 1 januari 2025 alleen van toepassing is binnen de provincies Gelderland, Limburg en Noord-Brabant. Dit artikel biedt een aanvullende bevoegdheid om voorschriften van een milieuvergunning te wijzigen of een vergunning in te trekken bij onaanvaardbare geurhinder. Geoordeeld wordt dat het college geen gebruik kan maken van een bepaling die niet van toepassing is binnen de provincie Overijssel. Het college dient dan ook het algemene toetsingskader van artikel 2.31 en artikel 2.33 van de Wabo te volgen. Logischerwijs gelden de reguliere landelijke regels over de aanvaardbaarheid van geurhinder wel binnen de provincie Overijssel. Zo geldt onder de Wabo en op het perceel van eisers de geurnorm van 14 odeur zoals beschreven in artikel 3, eerste lid onder b, van de Wgv.

Overige jurisprudentie Wabo-milieu:
- MK ABRS, 21-10-2026, ECLI:NL:RVS:2026:6212.

Naar inhoudsopgave

8.40- en 8.42-AMvB's

Jurisprudentie Activiteitenbesluit milieubeheer:
- MK ABRS, 21-10-2026, ECLI:NL:RVS:2026:6211;
- Voorzieningenrechter Rechtbank Overijssel, 14-10-2026, ECLI:NL:RBOVE:2026:6181;
- MK Rechtbank Gelderland, 09-10-2026, ECLI:NL:RBGEL:2026:7765.

Naar inhoudsopgave

Natuurbescherming

JnB 2026, 1059
MK ABRS, 28-10-2026, ECLI:NL:RVS:2026:6321
college van gedeputeerde staten van Flevoland, appellant.
Wet natuurbescherming (Wnb)
Regeling natuurbescherming 2.2
NATUURBESCHERMING. NATUURVERGUNNING. STIKSTOF. SSRS. Verlenen natuurvergunning voor bouw en exploitatie van een bio-energiecentrale. I.c. wordt geoordeeld dat de rechtbank terecht heeft overwogen dat het college bij verlening van Wnb-vergunning geen gebruik kon maken van het zogenoemde stikstofregistratiesysteem (SRSS) als bedoeld in de Rnb. De rechtbank heeft op juiste gronden uiteengezet waarom niet gebleken is dat sprake is van een direct met een of meerdere woningbouwprojecten samenhangende noodzakelijke nutsvoorziening. Dat het SRSS en artikel 2.2, aanhef en onder a, van de Rnb er op zijn gericht woningbouwprojecten mogelijk te maken, doet niet af aan de eis van noodzakelijkheid van de nutsvoorziening en directe samenhang met deze projecten die artikel 2.2, aanhef en onder a, van de Rnb stelt. De op 13 maart 2026 verleende nieuwe natuurvergunning voor de bio-energiecentrale is op goede gronden verleend.

Naar inhoudsopgave

Ambtenarenrecht

JnB 2026, 1060
MK CRvB, 15-10-2026, ECLI:NL:CRVB:2026:1366
commandant Beveiligingsgebied West.
Verdrag inzake de werking van de Europese Unie 157
Richtlijn 2023/970 (Loontransparantierichtlijn)
Wet ambtenaren defensie (WAD) 12o
Inkomstenbesluit burgerlijke ambtenaren defensie (IBBAD) 10
Wet gelijke behandeling van mannen en vrouwen bij de arbeid (WGB)
AMBTENARENRECHT. VERBODEN ONDERSCHEID OP GROND VAN GESLACHT. Anders dan de commandant is de Raad van oordeel dat toepassing van de beloningsmaatstaf laatstverdiend salaris niet objectief en genderneutraal is. Aangevallen uitspraak vernietigd. De Raad voorziet zelf in de zaak door te bepalen dat appellante met ingang van 21 mei 2018 gelijk dient te worden beloond als de maatman, dat wil zeggen conform salarisschaal 3, trede 8. Gelet op de geldende beloningssystematiek zal dit ook dienen door te werken in het salaris voor de functies die zij sindsdien heeft verricht.
Feiten die onderscheid op grond van geslacht kunnen doen vermoeden?
5.7. Voor wat betreft het standpunt van appellante dat sprake is van een verboden onderscheid op grond van geslacht, volgt uit 5.4 dat het aan appellante is om feiten aan te dragen die onderscheid op grond van geslacht kunnen doen vermoeden. Tussen partijen is onbetwist dat appellante en de mannelijke collega met wie zij zich vergelijkt (maatman) vrijwel gelijktijdig in dezelfde functie (beveiliger bij de DBBO) zijn aangesteld en in dienst zijn getreden. Van wezenlijke verschillen in de aard van de door beiden feitelijk uit te voeren taken of de arbeidsomstandigheden is niet gebleken. Appellante en haar maatman hebben dus na hun aanstelling arbeid van gelijke waarde verricht.
5.8. Onbetwist is ook dat appellante bij haar indiensttreding op trede 3 van de voor beveiligers geldende salarisschaal is ingeschaald en haar mannelijke collega op trede 8. Deze lagere inschaling van appellante werkt nog altijd door in de hoogte van haar huidige salaris, na haar bevorderingen tot commandant interventieteam in 2023 en tot wachtcoördinator in 2026. Er is dus sprake van een verschil in beloning ten nadele van appellante. Dit leidt tot de conclusie dat appellante feiten heeft aangedragen die onderscheid op grond van geslacht kunnen doen vermoeden. […]
Laatstverdiende salaris als beloningsmaatstaf […]
5.9.4. Anders dan de commandant is de Raad van oordeel dat toepassing van de beloningsmaatstaf laatstverdiend salaris niet objectief en genderneutraal is en evenmin niets van doen heeft met ongelijke behandeling op grond van geslacht. Weliswaar verwijst het laatstverdiende salaris niet direct naar het geslacht of de geslachtskenmerken van de persoon die dit salaris verdiende en zou het in dat opzicht als een neutraal criterium kunnen worden beschouwd, maar juist in deze zaak blijkt dat toepassing van dit criterium indirect onderscheid tussen vrouwen en mannen in de hand werkt en kan leiden tot een bestendiging van bestaande loonverschillen tussen mannen en vrouwen. Immers, het hogere laatstverdiende salaris van de maatman werd verdiend in de offshore. Dit is een sector waar onbetwist hoofdzakelijk mannen werkzaam zijn en waar, zoals ook door de commandant is erkend, hoge salarissen worden ontvangen. Het lagere laatstverdiende salaris van appellante werd verdiend in de (ouderen)zorg, een sector waar onweersproken hoofdzakelijk vrouwen werkzaam zijn en waar het salaris over het algemeen beduidend lager ligt dan in de offshore. Het gegeven dat het criterium laatstverdiend salaris op gelijke wijze op appellante en de maatman is toegepast is dan ook

niet voldoende om te kunnen concluderen dat dit criterium als een objectieve en neutrale beloningsmaatstaf is te beschouwen. In zoverre nuanceert de Raad zijn eerdere uitspraak van 11 april 2013 *[ECLI:NL:CRVB:2013:BZ7299]*. De Raad betrekt hierbij dat in artikel 5, tweede lid, van Richtlijn 2023/970 (Loontransparantierichtlijn) […], waarvan de implementatietermijn op 7 juni 2026 is verstreken, een verbod voor werkgevers is opgenomen om aan sollicitanten vragen te stellen over hun beloning in het kader van hun huidige of eerdere arbeidsverhoudingen. Deze richtlijn beoogt bij te dragen aan het terugdringen van de genderloonkloof. De Raad ziet dit als indicatie van een EU-brede consensus dat aansluiten bij het laatstverdiende salaris geen deugdelijke beloningsmaatstaf is.

Conclusie over het onderscheid op grond van geslacht

5.10. Het voorgaande leidt tot de conclusie dat de commandant niet heeft aangetoond dat het beloningsverschil tussen appellante en de maatman objectief gerechtvaardigd was en dus niet heeft bewezen dat hij niet in strijd met het verbod van onderscheid op grond van geslacht heeft gehandeld. Dit betekent dat het bestreden besluit in strijd komt met dit verbod. […]

5.14. Uit 5.1. tot en met 5.13. volgt dat het hoger beroep slaagt. De aangevallen uitspraak en het bestreden besluit zullen worden vernietigd. De Raad zal het beroep gegrond verklaren en zelf in de zaak voorzien door te bepalen dat appellante met ingang van 21 mei 2018 gelijk dient te worden beloond als de maatman, dat wil zeggen conform salarisschaal 3, trede 8. Gelet op de geldende beloningssystematiek zal dit ook dienen door te werken in het salaris voor de functies die zij sindsdien heeft verricht. […]

Naar inhoudsopgave

Bijstand

JnB 2026, 1061

MK CRvB, 06-10-2026, ECLI:NL:CRVB:2026:1351

college van burgemeester en wethouders van Schouwen-Duiveland.

Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004 (Bbz 2004) 1 aanhef en onder c

BBZ 2004. LEVENSVATBAARHEID BEDRIJF. ONZORGVULDIG DESKUNDIGENADVIES. Het gebrek in het bestreden besluit ziet op de zorgvuldigheid van de totstandkoming en de inhoud van het adviesrapport van het IMK dat aan het bestreden besluit ten grondslag ligt. Gelet op de vraag over de levensvatbaarheid van het bedrijf van appellant lijkt een aanvullend advies van de adviseur dan wel een nieuw advies van een daartoe deskundige instantie aangewezen. De Raad ziet hierin aanleiding om het college op te dragen het geconstateerde gebrek in het bestreden besluit te herstellen. Daartoe zal de Raad een termijn van acht weken stellen.

Naar inhoudsopgave

Volksverzekeringen

JnB 2026, 1062
CRvB, 01-10-2026, ECLI:NL:CRVB:2026:1275
Raad van bestuur van de Svb.
Algemene nabestaandenwet (ANW) 18, 19, 53
Algemeen inkomensbesluit socialezekerheidswetten (AIB) 2:4 lid 2 aanhef onder m
ANW. HERZIENING EN TERUGVORDERING I.V.M. VROEGPENSIOEN STICHTING PENSIOENFONDS METAAL EN TECHNIEK (PMT). OVERIG INKOMEN. Herziening en terugvordering terecht. Geen onaanvaardbare financiële consequenties. Aangevallen uitspraak bevestigd.
4.1. De Svb heeft desgevraagd ter zitting bevestigd dat het bedrag dat appellant voor zijn vroegpensioen heeft ontvangen overig inkomen is als bedoeld in artikel 2:4, tweede lid, aanhef en onder m, van het AIB[…]. Uit de artikelen 18 en 19 van de ANW volgt dat dit inkomen deels op de nabestaandenuitkering in mindering wordt gebracht en dat de nabestaandenuitkering bij wijziging van het inkomen wordt herzien. Dat de 'gouden handdruk'-uitkering die appellant eerder heeft ontvangen niet tot het inkomen is gerekend, maakt dit niet anders. In artikel 2:4, tweede lid, aanhef en onder c, van het AIB is geregeld dat een dergelijke uitkering niet onder het inkomen valt. Dit geldt niet voor het vroegpensioen van appellant.
4.2. Betalingen van het overig inkomen worden op grond van artikel 4:1, vierde lid, van het AIB toegerekend aan de perioden waarin hierop recht bestaat. Niet gebleken is dat eerder dan in maart en april 2023 recht bestond op het vroegpensioen. In wat appellant heeft aangevoerd ziet de Raad, net als de rechtbank, geen grond voor de conclusie dat dit leidt tot een kennelijk onredelijk resultaat in de zin van artikel 4:1, lid 11 van het AIB reeds omdat appellant niet met stukken heeft onderbouwd dat hij jegens het PMT te kennen heeft gegeven een andere ingangsdatum van het vroegpensioen te wensen of dat hij heeft geprobeerd om eerder een aanvraag in te dienen bij het PMT. Dat inkomen in mindering wordt gebracht op de ANW-uitkering was appellant bekend. Daarover heeft de SVB informatie verstrekt. Het is eerder ook aan de orde is geweest en bij appellant werd ook regelmatig informatie over zijn inkomsten opgevraagd.
4.3. Niet gebleken is dat appellant onaanvaardbare financiële consequenties ondervindt dan wel heeft ondervonden van de herziening van de uitkering en de verplichting tot betaling van het teruggevorderde bedrag. Niet valt in te zien dat van appellant niet mag of kan worden verwacht dat hij dit met stukken onderbouwt of inzage biedt in zijn financiële situatie. De Svb heeft dan ook geen aanleiding hoeven zien om op grond van dringende redenen de herziening en/of de terugvordering te beperken.

Naar inhoudsopgave

Bestuursrecht overig

APV

JnB 2026, 1063
MK ABRS 28-10-2026, ECLI:NL:RVS:2026:6326
college van burgemeester en wethouders van Epe.
Algemene plaatselijke verordening Epe 2008 (Apv)
Wegenwet 1, 4
APV. HANDHAVING. WEGENWET. Afwijzing handhavingsverzoek afsluiting paden door hekken langs perceel bij Nonnenbos. Gelet op de tekst van artikel 1, tweede lid, van de Wegenwet kunnen ook bospaden onder het begrip 'weg' vallen. Verwijzing naar ABRS 30-07-2025, ECLI:NL:RVS:2025:3597, onder 4 en 4.1. l.c. wordt geoordeeld dat de paden wegen zijn in de zin van de Wegenwet en dat sprake is van openbare wegen in de zin van artikel 4 van de Wegenwet. De afsluiting daarvan is een belemmering in de zin van artikel 2:10, van de Apv. Het college is dan ook bevoegd en in beginsel ook verplicht om tegen de afsluiting van deze paden handhavend op te treden.

[…] 5. Ingevolge artikel 1, eerste en tweede lid, van de Wegenwet is deze wet uitsluitend van toepassing op openbare wegen en wordt onder wegen mede verstaan voetpaden, rijwielpaden, jaagpaden, dreven, molenwegen, kerkwegen en andere verkeerspaden voor beperkt gebruik en bruggen.
Gelet op de tekst van het tweede lid van dit artikel, kunnen ook bospaden onder het begrip 'weg' vallen. Om te bepalen of de bospaden wegen zijn in de zin van de Wegenwet, moet volgens vaste rechtspraak worden bezien of het gaat om verkeersbanen die een functie vervullen voor de afwikkeling van het openbaar verkeer en die 'derhalve naar hun aard of functie een grote, onbepaalde publieksgroep dienen' (zie de uitspraak van 30 juli 2025, ECLI:NL:RVS:2025:3597, onder 4 en 4.1.). Daarbij is niet van belang wie eigenaar is van de grond waarop de weg is aangelegd. Ook speelt bij het beantwoorden van die vraag geen rol of er een ander recht, zoals een erfdienstbaarheid of recht van overpad, op de weg rust (zie bijvoorbeeld de uitspraak van de Afdeling 15 juli 2020, ECLI:NL:RVS:2020:1652).
De paden in het Nonnenbos zijn weergegeven op de kaart in het controlerapport dat de toezichthouder heeft opgesteld. Daarop is te zien dat de paden een verbinding vormen door het bos heen. De paden verbinden de openbare weg met kenmerkende plaatsen, zoals de Nieuwe Beek en de grafheuvels. Ook vormen de paden een verbinding tussen de Elburgerweg en de Elspeterweg. Niet in geschil is dat vóór de afsluiting door [partij] wandelaars en fietsers die paden gebruikten. Daarbij heeft 't Vrije Bos onderbouwd dat de paden staan beschreven als wandelroute en de grafheuvels als bezienswaardigheid en dat de paden ook hebben gediend als route voor de avondvierdaagse. Ook is ter zitting verklaard dat er onder professionele leiding sportbegeleiding plaatsvond in het Nonnenbos en dat hondenbezitters elkaar geregeld zagen. Hieruit volgt dat de paden werden gebruikt door zowel buurtbewoners als voetgangers en fietsers. De paden waren voor de fysieke afsluiting vrij toegankelijk en ook opgenomen in toeristische wandelroutes. De functie van deze paden is daarom het afwikkelen van onder meer recreatief voetgangersverkeer van een grote, onbepaalde publieksgroep. Daarom concludeert de Afdeling, anders dan de rechtbank, dat deze paden wegen zijn in de zin van de Wegenwet (vergelijk de uitspraak 25 februari 2026 ECLI:NL:RVS:2026:1077 onder 4.1.).

[…] 7. In beroep moet worden beoordeeld of de paden in het Nonnenbos openbaar in de zin van de Wegenwet zijn. Wanneer de paden openbare wegen zijn in de zin van artikel 4 van de Wegenwet is het college bevoegd om handhavend op te treden tegen de afsluiting van deze paden door [partij] (vergelijk onder meer de uitspraak van de Afdeling van 19 november 2025, ECLI:NL:RVS:2025:5605, onder 6). Zoals de Afdeling eerder heeft overwogen (bijvoorbeeld in haar uitspraak van 27 november 2013, ECLI:NL:RVS:2013:2109, onder 5.2) moet degene die zich op de openbaarheid van een weg beroept, die openbaarheid aannemelijk maken. Omdat 't Vrije Bos betoogt dat het onttrekken van de paden in het Nonnenbos door [partij] in strijd is met de APV, draagt 't Vrije Bos de bewijslast en is het aan haar om aannemelijk te maken dat die paden openbaar zijn.

7.1. Op grond van artikel 4, eerste lid, onder l, van de Wegenwet is een weg openbaar wanneer de weg, na het tijdstip van dertig jaren vóór het in werking treden van deze wet, gedurende dertig achtereenvolgende jaren voor eenieder toegankelijk is geweest. Zoals de Afdeling eerder heeft overwogen in de uitspraak van 19 januari 2022, ECLI:NL:RVS:2022:129, onder 4.1, moet voor een succesvol beroep op artikel 4, eerste lid, onder l, van de Wegenverkeerwet niet alleen aannemelijk worden gemaakt dat het gedurende dertig achtereenvolgende jaren voor eenieder feitelijk mogelijk was de weg te betreden. Dat betreden moet ook niet wederrechtelijk zijn geweest en met name dus niet tegen de kenbaar gemaakte wil van de rechthebbende zijn gebeurd.
[partij] heeft met het plaatsen van de hekken vanaf 2021 haar wil kenbaar gemaakt aan derden dat de bospaden niet voor eenieder toegankelijk zijn. Voor het oordeel dat dit al eerder kenbaar zou zijn gemaakt, bestaat geen grond. Er zijn geen aanwijzingen dat de voormalige eigenaar op enig moment kenbaar zou hebben gemaakt dat de paden van het Nonnenbos alleen ter bede toegankelijk zouden zijn. Daarom moet worden gekeken naar de dertig jaar voorafgaand aan 2021.
Gelet op de door 't Vrije Bos overlegde stukken, waaronder de kaarten van Topotijdreis, de door haar overlegde verklaringen en haar onderbouwing op de zitting, heeft zij aannemelijk gemaakt dat de paden in het Nonnenbos waarschijnlijk al voor 1975, maar in elk geval dertig jaar voorafgaand aan 2021 voor eenieder toegankelijk zijn geweest en dat er dus sprake is van openbare wegen in de zin van artikel 4, van de Wegenwet.
8. Nu de bospaden openbare wegen in de zin van de Wegenwet zijn is de afsluiting daarvan een belemmering in de zin van artikel 2:10, van de Apv. Het college is dan ook bevoegd en in beginsel ook verplicht om tegen de afsluiting van deze paden handhavend op te treden. […]

Naar inhoudsopgave

AVG

JnB 2026, 1064
Rechtbank Overijssel, 15-10-2026, ECLI:NL:RBOVE:2026:6179
Staat der Nederlanden.
Algemene verordening gegevensbescherming (AVG)
Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra)
Algemene wet bestuursrecht (Awb) 1:3
AVG. BEVOEGDHEID. BESLUIT. I.c. verklaart de rechtbank zich onbevoegd om kennis te nemen van het beroep wegens het niet tijdig nemen van een besluit op het verzoek van eiser om inzage in haar persoonsgegevens. Vastgesteld wordt dat de Staat de formele werkgever is van eiser en niet de Belastingdienst als zodanig. Nu is vastgesteld dat het inzageverzoek aan de werkgever is gericht en de Staat de formele werkgever is van eiser, betekent dit dat de

Staat als (eind)verwerkingsverantwoordelijke in de zin van de AVG kan worden aangemerkt. De Belastingdienst heeft namens de Staat, en daarmee als werkgever, beslist op het inzageverzoek. Dit wordt juist geacht. Dat betekent ook dat het inzageverzoek niet als aanvraag in de zin van artikel 1:3 van de Awb is aan te merken en er geen besluitvorming door een ander is uitgebleven, nog daargelaten de vraag of die ander als een bestuursorgaan kan worden aangemerkt. Daarmee bestaat er ook geen grondslag voor het vaststellen van een rechterlijke dwangsom. Dat het verzoek om inzage ook ziet op de periode van vóór de inwerkingtreding van de Wnra maakt dit oordeel niet anders.
De Staat is géén bestuursorgaan in de zin van artikel 1:1, eerste lid onder a, van de Awb. De Staat is een publiekrechtelijke rechtspersoon en alleen organen van de Staat (en niet de Staat zelf) kunnen bestuursorganen zijn. Dit betekent dat de reactie van de Staat op het inzageverzoek geen besluit is in de zin van artikel 1:3, eerste lid, van de Awb en dat daartegen geen bezwaar en beroep openstaat.

Naar inhoudsopgave

Open overheid

JnB 2026, 1065
ABRS, 28-10-2026, ECLI:NL:RVS:2026:6328
college van burgemeester en wethouders van Veldhoven.
Wet open overheid (Woo) 2.1, 2.2, 5.5
WOO. VERZOEK. REIKWIJDTE. PUBLIEKE INFORMATIE. Gedeeltelijke inwilliging verzoek verstrekking documenten op grond van artikel 5.5 van de Woo. I.c. wordt geoordeeld dat het college niet ten onrechte heeft gesteld dat delen van haar verzoek gaan over openbaar toegankelijke informatie die niet is opgemaakt of ontvangen door het college en daarom niet onder de reikwijdte van de Woo valt. Artikel 2.1 van de Woo definieert publieke informatie als informatie dat is neergelegd in documenten die berusten bij een orgaan, persoon of college als bedoeld in artikel 2.2, eerste lid, van die wet. De verzoeken om "de verspreidde beschadigde informatie via social media alsmede de persberichten" en "de ongefundeerde beschuldigen naar- en de imagoschade aan collega's" hebben betrekking op openbaar toegankelijke informatie die niet is opgemaakt of ontvangen door het college. Het college heeft toegelicht dat de wethouders slechts hebben kennisgenomen van berichten op de sociale media van appellant. Hiervan hebben zij geen printscreens gemaakt. Deze informatie valt daarom niet onder de reikwijdte van de Woo. Het college was dan ook niet gehouden verwijzingen naar deze documenten op te nemen. Dat het college, of individuele wethouders, kennis hebben genomen van deze informatie, betekent niet dat deze informatie daarmee is neergelegd in een door een bestuursorgaan opgemaakt of ontvangen schriftelijk stuk. Er bestaat geen verplichting om gegevens, zoals printscreens of verwijzingen naar sociale mediaberichten, te vervaardigen die niet in bestaande documenten zijn neergelegd.

Naar inhoudsopgave

Vreemdelingenrecht

Asiel

JnB 2026, 1066
MK Rechtbank Den Haag, zittingsplaats Arnhem, 12-10-2026, ECLI:NL:RBDHA:2026:30341
minister van Asiel en Migratie.
EU Handvest 4
ASIEL. De minister heeft niet deugdelijk onderzocht en gemotiveerd of voor Italië weer van het interstatelijk vertrouwensbeginsel kan worden uitgegaan, mede gelet op de kwetsbare positie van eiseres en haar minderjarige kind.
Het oordeel van de rechtbank
9. De rechtbank is van oordeel dat de minister niet voldoende heeft onderzocht en gemotiveerd dat de opvangsituatie in Italië ten tijde van het bestreden besluit zodanig was verbeterd dat voor eiseres en haar minderjarige kind na een overdracht geen reëel risico bestond op een behandeling in strijd met artikel 4 van het EU Handvest.
9.1. Het door de minister aangehaalde AIDA-rapport geeft geen eenduidig beeld waaruit zonder meer volgt dat de opvangsituatie voor personen die in het kader van de Amb-verordening naar Italië worden overgedragen (wezenlijk) is verbeterd. Uit het rapport blijkt onder meer dat het Italiaanse ministerie van Binnenlandse Zaken in april 2026 aan de maatschappelijke organisatie Associazione per gli Studi Giuridici sull'Immigrazione (ASGI) heeft meegedeeld dat het opvangsysteem geen voor deze groep gereserveerde plaatsen heeft. Ook blijkt uit het rapport dat prioriteit wordt gegeven aan personen die na een reddingsoperatie op zee in Italië aankomen en dat de toegang tot de opvang van andere groepen, waaronder (destijds nog) Dublin-terugkeerders, afhankelijk is van de beschikbaarheid van niet-gereserveerde plaatsen. Uit het rapport volgt ook dat dit tot gevolg heeft dat Dublin-terugkeerders niet altijd opvang krijgen. De bestuursrechter in Toscane heeft in dat kader geoordeeld dat Dublin-terugkeerders weliswaar recht hebben op opvang, maar dat een wachttijd van 180 dagen voordat daadwerkelijk toegang tot de opvang wordt verkregen, acceptabel moet worden geacht. Het rapport schetst vervolgens nog verschillende andere problemen en concludeert dat het aantal plekken in de reguliere opvang ver onder de behoefte blijft.
9.2. Ook de door de minister aangehaalde informatie van EUAA en UNHCR biedt naar het oordeel van de rechtbank onvoldoende concrete informatie over de feitelijke beschikbaarheid van opvang voor personen die op grond van de Amb-verordening aan Italië worden overgedragen. Voor zover deze bronnen algemene informatie bevatten over het Italiaanse opvangstelsel, kan daaruit niet zonder meer worden afgeleid dat voor deze specifieke groep voldoende opvangplekken beschikbaar zijn. De minister heeft onvoldoende inzichtelijk gemaakt welke concrete passages uit deze bronnen zijn gebruikt en hoe daaruit volgt dat eiseres en haar kind na overdracht daadwerkelijk toegang zullen hebben tot passende opvang.
9.3. De minister heeft in het verweerschrift ook verwezen naar de beoordeling van de Europese Commissie van 15 juli 2026. Daarin staat over Italië dat de organisatie van het nationale opvangsysteem voldoende lijkt ('appears sufficient') om personen die op grond van de Amb-verordening worden overgedragen op te vangen. De rechtbank kent aan deze mededeling beperkte betekenis toe. De Europese Commissie formuleert haar conclusie voorzichtig en maakt in deze passage niet inzichtelijk op welke concrete gegevens over de feitelijke beschikbaarheid van opvang voor overgedragen personen zij zich baseert. Daar komt bij dat dezelfde beoordeling vermeldt dat in

de periode van 12 juni tot 7 juli 2026 twaalf overdrachten door Italië zijn geweigerd. De Europese Commissie vermeldt daarbij niet dat deze weigeringen slechts het gevolg waren van opstart- of logistieke problemen. Integendeel, de Europese Commissie concludeert dat op dat moment nog geen concrete aanwijzingen bestonden dat de eerdere praktijk die overdrachten verhinderde, was beëindigd. De minister heeft op zitting niet toegelicht waarom deze twaalf weigeringen hebben plaatsgevonden en of deze verband houden met een gebrek aan opvangcapaciteit in Italië. Ook heeft hij niet inzichtelijk gemaakt – voor zover in de periode na het Commissierapport incidenteel wel overdrachten vanuit andere lidstaten naar Italië hebben plaatsgevonden – of daarbij is vastgesteld dat de betrokken personen toegang kregen tot opvang. Dat onderzoek is temeer van belang omdat de Europese Commissie zelf heeft aangekondigd de situatie verder te monitoren en op 15 oktober 2026 opnieuw te beoordelen

9.4. Het hiervoor geconstateerde gebrek aan onderzoek en motivering weegt in deze zaak des te zwaarder vanwege de omstandigheid dat het gaat om een alleenstaande moeder met een zevenjarig kind.

9.4.1. Het Europees Hof voor de Rechten van de Mens heeft in het arrest Tarakhel benadrukt dat bij de overdracht van gezinnen met kinderen en andere kwetsbare personen moet worden beoordeeld of de opvangomstandigheden in de verantwoordelijke lidstaat aansluiten bij hun bijzondere behoeften. Daaruit volgt niet dat iedere overdracht van een gezin met kinderen zonder individuele garantie verboden is. Wel kan de kwetsbaarheid van de betrokkenen ertoe leiden dat aanvullende waarborgen nodig zijn wanneer de beschikbare informatie onvoldoende zekerheid biedt over de opvang na overdracht.

9.4.2. Zoals hiervoor overwogen, blijkt uit het AIDA-rapport dat er een tekort aan opvangplaatsen is, dat voor asielzoekers die aan Italië worden overgedragen geen opvangplaatsen zijn gereserveerd, dat toegang tot opvang mede afhankelijk is van de beschikbaarheid van niet-gereserveerde plaatsen en dat volgens een Italiaanse rechter een wachttijd van 180 dagen acceptabel is. Voor kwetsbare personen bestaat volgens het rapport onder voorwaarden toegang tot opvangvoorzieningen, maar ook daarbij geldt dat een plaats beschikbaar moet zijn. Tegen deze achtergrond heeft de minister onvoldoende onderzocht en gemotiveerd welke opvang voor eiseres en haar zevenjarige kind bij aankomst in Italië daadwerkelijk beschikbaar zal zijn. De enkele verwijzing naar de algemene capaciteit van het Italiaanse opvangsysteem en naar de toezeggingen van de Italiaanse autoriteiten is daarvoor onvoldoende. Nu het hier gaat om een alleenstaande moeder met een jong kind en de beschikbare informatie geen zekerheid biedt dat bij overdracht daadwerkelijk passende opvang beschikbaar is, had de minister moeten onderzoeken of aanvullende, individuele garanties van de Italiaanse autoriteiten nodig waren en, zo ja, deze moeten verkrijgen voordat hij de aanvraag van eiseres niet in behandeling nam. Gelet op het ontbreken van voldoende actuele informatie over de feitelijke opvangmogelijkheden voor over te dragen asielzoekers en de bijzondere kwetsbaarheid van eiseres en haar minderjarige kind, heeft de minister onvoldoende gemotiveerd dat overdracht geen reëel risico op een behandeling in strijd met artikel 4 van het EU Handvest oplevert. Het bestreden besluit is daarom onvoldoende zorgvuldig voorbereid en ondeugdelijk gemotiveerd.

JnB 2026, 1067
MK Rechtbank Den Haag, zittingsplaats Haarlem, 26-10-2026, ECLI:NL:RBDHA:2026:31633
minister van Asiel en Migratie.
Vw 2000 29 lid 1
ASIEL. De rechtbank volgt eiser erin dat de ingangsdatum verblijfsvergunning de datum van de asielaanvraag moest zijn en dat de geldigheidsduur daarvan vijf jaar moest zijn. Hierbij is van belang dat het Unierecht niet dwingend voorschrijft wat de ingangsdatum van een verblijfsvergunning moet zijn. Daarnaast is de onmiddellijke werking van de wetswijziging voor een bepaalde groep statushouders in strijd met het Unierechtelijke rechtszekerheidsbeginsel. Verweerder had daarom aan eiser een verblijfsvergunning moeten verstrekken met als ingangsdatum de datum van zijn asielaanvraag en een geldigheidsduur van vijf jaar.

JnB 2026, 1068
Rechtbank Den Haag, zittingsplaats Roermond, 19-10-2026, ECLI:NL:RBDHA:2026:30774
minister van Asiel en Migratie.
Vw 2000 44 lid 2
ASIEL. Aanvragen voor 12 juni 2026, besluiten na 12 juni 2026. Ingangsdatum en duur verblijfsvergunning. De rechtbank stelt in deze procedure vast dat het verlenen van een verblijfspas met als ingangsdatum 10 augustus 2026 en met een geldigheidsduur van drie jaar niet dwingend volgt uit Verordening 2024/1347. De rechtbank stelt ook vast dat het Unierechtelijke rechtszekerheidsbeginsel en vertrouwensbeginsel, alsmede het Unierechtelijke verbod op willekeur zich verzetten tegen de verlening van een verblijfspas met als ingangsdatum 10 augustus 2026 en met een geldigheidsduur van drie jaar.
Dat de nationale wetgever op de hoogte is van de aanzienlijke achterstanden in het tijdig beslissen op verzoeken om internationale bescherming en desondanks heeft gekozen om onmiddellijke werking toe te kennen aan artikel 44, lid 2, van de Vreemdelingenwet 2000 laat onverlet dat de Unierechtelijke algemene rechtsbeginselen in de weg staan aan de toepassing van deze nationale wetsbepaling in de onderhavige procedure. Dat de rechtbank niet bevoegd is om te toetsen aan artikel 120 van de Nederlandse grondwet, laat onverlet dat de rechtbank verplicht is om het Unierecht toe te passen omdat de onderhavige procedure wordt beheerst door het Unierecht.
De rechtbank komt dan ook tot de conclusie dat eisers erkend moeten worden als vluchtelingen en dat aan hen verblijfstitels, verblijfsvergunningen en bijbehorende verblijfspassen moeten worden verleend waaruit blijkt dat zij met ingang van 25 april 2023 zijn erkend als vluchtelingen en waaruit blijkt dat aan hen een verblijfsvergunning met een duur van vijf jaar is verleend. Gelet op het aanzienlijke tijdsverloop in deze procedure zal de rechtbank zelf voorzien en verweerder opdragen om tot de verlening van de juiste vergunningen over te gaan.

JnB 2026, 1069
MK Rechtbank Den Haag, zittingsplaats Middelburg, 27-10-2026, ECLI:NL:RBDHA:2026:31660
minister van Asiel en Migratie.
Vw 2000
ASIEL. Op 12 juni 2026 is het Europese Asiel- en Migratiepact (hierna: migratiepact) in werking getreden. In Nederland is ervoor gekozen om per diezelfde datum de asielvergunning voor onbepaalde tijd af te schaffen. In deze uitspraak oordeelt de rechtbank dat dit niet verplicht wordt voorgeschreven door het migratiepact. Omdat het besluit waarbij aan eiser een asielvergunning voor onbepaalde tijd is geweigerd daar wel van uitgaat, is dat besluit in zoverre niet goed gemotiveerd. Dit laat echter onverlet dat de (nationale) wetgever deze keuze mocht maken. Omdat er geen bijzondere omstandigheden zijn die de wetgever niet heeft voorzien, mag de rechtbank deze wet niet toetsen aan fundamentele rechtsbeginselen zoals het rechtszekerheidsbeginsel, het gelijkheidsbeginsel en het evenredigheidsbeginsel. Dit komt door het toetsingsverbod van artikel 120 van de Grondwet.

JnB 2026, 1070
MK Rechtbank Den Haag, zittingsplaats Groningen, 28-10-2026, ECLI:NL:RBDHA:2026:31695
minister van Asiel en Migratie.
Vw 2000 29
ASIEL. De rechtbank ziet zich voor de vraag gesteld of eiseres belang heeft bij het doorprocederen voor de a-status. Het bestaan van dit procesbelang wordt door de minister niet betwist en de rechtbank ziet in het Unierecht of de jurisprudentie van de Afdeling geen aanleiding om tot een ander oordeel te komen. De rechten en voordelen verbonden aan de a-status en b-status zijn met ingang van 12 juni 2026 namelijk niet langer gelijk, waaruit het recht op een daadwerkelijk rechtsmiddel tegen de ongegrondverklaring met betrekking tot de a-status is gegeven. Omdat uit de verschillende rechten en voordelen verbonden aan beide statussen ook volgt dat eiseres met het instellen van beroep in een gunstigere rechtspositie kan komen, is naar het oordeel van de rechtbank het individuele procesbelang bij het doorprocederen voor de a-status gegeven.

JnB 2026, 1071
MK Rechtbank Den Haag, zittingsplaats Groningen, 28-10-2026, ECLI:NL:RBDHA:2026:31696
minister van Asiel en Migratie.
Vw 2000 29
ASIEL. Aan eiser is subsidiaire bescherming (b-status) verleend en eiser heeft daarom een verblijfsvergunning asiel op grond van artikel 29, eerste lid, aanhef en onder b, van de Vw1 (oud)2 gekregen. Eiser is het niet eens met het niet toekennen van een vluchtelingenstatus (a-status) en wil een verblijfsvergunning op grond van artikel 29, eerste lid, aanhef en onder a, van de Vw.
Geen sprake van een verschoonbare termijnoverschrijding. Daartoe overweegt de rechtbank dat de inwerkingtreding van het Asiel- en migratiepact op 12 juni 2026 geen omstandigheid is die maakt dat de termijnoverschrijding verschoonbaar moet worden geacht. Het betreft namelijk een omstandigheid die zich pas voordoet na het verstrijken van de beroepstermijn, terwijl een reden die pas opkomt na het verstrijken van de beroepstermijn er niet toe kan leiden dat de eerdere niet-verschoonbare termijnoverschrijding, alsnog verschoonbaar wordt.

Bovendien stelt de minister terecht dat de inwerkingtreding van het Asiel- en migratiepact geen individuele omstandigheid is die alleen de indiener van het beroepschrift betreft. Eisers beroep op de conclusie van de advocaat-generaal Widdershoven en de uitspraak van het CBB kan gelet op het voorgaande niet slagen. Het beroep is niet-ontvankelijk.

Naar inhoudsopgave

Procesrecht

JnB 2026, 1072
MK Rechtbank Den Haag, zittingsplaats Arnhem, 27-10-2026, ECLI:NL:RBDHA:2026:31566
minister van Asiel en Migratie.
Awb 8:55d
PROCESRECHT. In deze zaak staat de vraag centraal welke wegingsfactor moet worden toegepast bij de vaststelling van de proceskostenvergoeding voor beroepsmatig verleende rechtsbijstand wanneer een opvolgend beroep tegen niet tijdig beslissen gegrond wordt verklaard. De rechtbank komt – anders dan de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (Afdeling) in haar uitspraak van 15 juni 2026 [ECLI:NL:RVS:2026:2104] – tot het oordeel dat, gelet op de uiterst beperkte werkzaamheden van de gemachtigde, het specifieke processuele belang bij een opvolgend beroep en de aansluiting bij de toevoegingspraktijk, toepassing van wegingsfactor 0,25 (zeer licht) in beginsel als passend kan worden aangemerkt.

Bij deze uitspraak is een persbericht ("Rechtbank past lagere proceskostenvergoeding toe bij zaken over voortgang nareisaanvraag") uitgebracht.

JnB 2026, 1073
MK ABRS, 21-10-2026, ECLI:NL:RVS:2026:6183
minister van Asiel en Migratie.
Awb 6:6
PROCESRECHT. Ararat. De rechtbank heeft ten onrechte ambtshalve getoetst of is voldaan aan de materiële voorwaarden om Senegal als veilig land van herkomst aan te merken. De rechtbank is van een onjuist toetsingskader uitgegaan. Omdat betrokkene geen beroepsgronden heeft ingediend bij de rechtbank en niet is gebleken dat zich Bahaddar-omstandigheden voordoen, had de rechtbank het beroep niet-ontvankelijk moeten verklaren.
Overwegingen
1. Op deze zaak is het recht van toepassing dat gold vóór 12 juni 2026.
2. De rechtbank heeft vastgesteld dat betrokkene geen beroepsgronden heeft ingediend. Maar zij heeft vervolgens overwogen dat zij het ingestelde beroep niet niet-ontvankelijk zal verklaren, omdat zij ambtshalve aan het beginsel van non-refoulement moet toetsen, gelet op het arrest van het Hof van Justitie van 17 oktober 2024, Ararat, ECLI:EU:C:2024:82. Volgens de rechtbank moet zij op grond van de uitleg van het Hof van artikel 46, derde lid, van de Procedurerichtlijn in het arrest van 4 oktober 2024, CV, ECLI:EU:C:2024:841, ambtshalve toetsen of is voldaan aan de materiële voorwaarden om Senegal als veilig land van herkomst aan te merken.

3. De minister betoogt in zijn tweede grief dat de rechtbank ten onrechte ambtshalve heeft getoetst of is voldaan aan de materiële voorwaarden om Senegal als veilig land van herkomst aan te merken. De rechtbank heeft immers vastgesteld dat er geen beroepsgronden waren ingediend. Volgens de minister had de rechtbank daarom tot de conclusie moeten komen dat het beroep niet-ontvankelijk is.

3.1. Uit artikel 6:6, aanhef en onder a, van de Awb volgt dat, indien het beroepschrift geen gronden bevat, dit aanleiding kan zijn om het beroep niet-ontvankelijk te verklaren. De rechtbank moet in zaken zoals deze, waarin Unierechtelijke rechtsvragen aan de orde zijn, echter eerst toetsen of aanleiding bestaat om de desbetreffende nationale procedureregel buiten toepassing te laten.

3.2. Volgens het beginsel van procedurele autonomie is het namelijk een aangelegenheid van elke lidstaat om procedureregels vast te stellen voor vorderingen die worden ingediend ter bescherming van de aan het Unierecht ontleende rechten. Maar wel met de voorwaarden dat deze regels in situaties die onder het Unierecht vallen, niet ongunstiger zijn dan in soortgelijke situaties die onder het nationale recht vallen (gelijkwaardigheidsbeginsel) en de uitoefening van de door het Unierecht verleende rechten in de praktijk niet onmogelijk of uiterst moeilijk maken (doeltreffendheidsbeginsel). Zie het arrest van het Hof van 16 december 1976, Rewe, ECLI:EU:C:1976:188. Daarnaast geldt in het Unierecht het beginsel van effectieve rechtsbescherming; zie artikel 47 van het EU Handvest en het arrest van het Hof van 18 maart 2010, Alassini e.a., ECLI:EU:C:2010:146, punt 61.

3.3. De minister betoogt terecht dat de rechtbank ten onrechte van de nationale procedureregel in artikel 6:6, aanhef en onder a, van de Awb heeft afgeweken. Daarvoor is allereerst van belang dat uit de Procedurerichtlijn, in het bijzonder artikel 46, vierde lid, niet volgt dat de ontvankelijkheidsvoorwaarden voor beroep in asielzaken geharmoniseerd zijn. In die bepaling staat namelijk dat de lidstaten "redelijke termijnen en andere vereiste voorschriften" kunnen vaststellen voor de uitoefening van het recht op een daadwerkelijk rechtsmiddel. Naar het oordeel van de Afdeling zijn de ontvankelijkheidsvoorwaarden genoemd in de artikelen 6:5 en 6:6 van de Awb dergelijke andere vereiste voorschriften.

3.4. Dit betekent dat de toepassing van deze artikelen binnen de procedurele autonomie valt en aan het gelijkheids- en doeltreffendheidsbeginsel en aan artikel 47 van het EU Handvest moet voldoen. De Afdeling ziet geen aanwijzingen voor het oordeel dat dat niet het geval is. Daarvoor is in de eerste plaats van belang dat artikel 6:6 van de Awb de mogelijkheid biedt om een ontvankelijkheidsgebrek te herstellen binnen een daartoe gestelde termijn. Verder is van belang dat als, zoals in deze zaak, beroep is ingesteld maar geen beroepsgronden zijn ingediend, de bestuursrechter ambtshalve, op basis van wat in de gehele procedure naar voren is gekomen, zal beoordelen of het refoulementverbod, neergelegd in artikel 3 van het EVRM, zou worden geschonden. Dit laatste vergt een zelfstandige beoordeling van de bestuursrechter of wat betrokkene heeft aangevoerd en overgelegd onmiskenbaar tot het oordeel leidt dat hij bij uitzetting een risico loopt op schending van artikel 3 van het EVRM (Bahaddar-omstandigheden). De Afdeling wijst op haar uitspraak van 22 juni 2022, ECLI:NL:RVS:2022:1664, onder 6 tot en met 6.3.

3.5. Uit wat hiervoor is overwogen, volgt dat de minister terecht betoogt dat de rechtbank van een onjuist toetsingskader is uitgegaan. Omdat betrokkene geen beroepsgronden heeft ingediend bij de rechtbank en niet is gebleken dat zich Bahaddar-omstandigheden voordoen, had de rechtbank het beroep niet-ontvankelijk moeten verklaren.

Naar inhoudsopgave